

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-418

15.6.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Fire hendelser — årsakssammenheng — ménerstatning — gruppeopprykk — ervervsuførhet.

Forsikrede hadde vært utsatt for fire hendelser på jobb i perioden 2008-2013. I 2013 ble hun skallet ned av en beboer. Tvist om det var årsakssammenheng mellom denne hendelsen og senere plager, eventuelt i samvirke med de tre andre hendelsene. I så fall også spørsmål om forsikrede hadde krav på ménerstatning og erstatning som følge av tap av ervervsevne. Nemnda bemerket at vurderingen av årsakssammenheng mellom den enkelte hendelse og forsikredes plager reiste bevismessige spørsmål som ikke egnet seg for skriftlig nemndsbehandling. Saken ble avvist fra behandling i Finansklagenemnda.

Saksfremstilling

Forsikrede (sykepleier, f. 1968) ble utsatt for et overfall på jobb 29.4.13. Nemnda har samtidig, men i separate saker, avgjort krav om erstatning etter yfl. for tre tidligere hendelser, hhv. 23.5.08, 21.6.08 og 31.8.09 (se avgjørelsene 2018-419, 2018-420 og 2018-421).

Forsikrede kontaktet fysioterapeut dagen etter overfallet, og denne noterte i journalen at forsikrede "ble skallet ned på jobb i går av beboer". Forsikrede ble truffet på venstre side av tinningen og på siden av øyet, og ble "litt rød men ikke noen stor kul". Det ble videre notert at forsikrede ikke besvimte, at det ikke var mistanke om brudd i nakken og at hun hadde smerter i skulderen. Forsikrede var samme dag hos fastlegen som noterte at beboeren også hadde dratt og klemte i en arm som forsikrede hadde smerter i fra før. CT-undersøkelse av ansiktsskjelett og columna cervicalis 30.4.13 påviste ikke "fractur eller luxasjon".

Sykepengeoversikten viser at forsikrede før hendelsen hadde vært 50-100 % sykmeldt 27.11.12-14.4.13 pga. "slitenhetssyndrom". I fastlegejournalen 12.11.12 heter det at forsikrede er i et samlivsbrudd, og har behov for å komme seg.

I fastlegejournalen nevnes "(n)akke symptomer/plager" 24.6.13.

Det fremgår av epikrise 27.6.13, etter undersøkelse ved S. Nevrosenter, at hodet og nakken "ble kastet bakover". Under overskriften "Vurdering" heter det:

... Ved nevrologisk undersøkelse er det normale funn, uspesifikke problemer med koordinasjon begge hender og det er palpasjonsømheter på hals- og nakkemuskulatur. Det er trolig god prognose av posttraumatisk hodepine og bløtdelssmerter i nakke-bakhodemuskulatur. Tidligere nakkemuskelmerter og stress gir sannsynligvis nakkespenningshodepine ...

Forsikrede ble etter hendelsen for første gang sykmeldt 20.8.13 pga. symptomer i nakke, leddsmerte skulder og hodepine.

Fysioterapeuten bemerker i en rapport 4.12.13 at forsikrede etter hendelsen har "slitt med kroniske smerter i nakke og øvre thorakal bilateralt, samt med kroniske smerter ut i ve skulder og overarm". Terapeuten mistenkte "at dette skyldes skade i inerte strukturer skulder og mulig

whiplash skade øvre nakke". En oversikt viser at forsikrede har hatt 180 fysioterapibehandlinger i tidsrommet 12.6.08-17.9.15. Det var ingen behandlinger mellom 24.9.09-30.4.13. Neste behandling var 13.8.13, og deretter regelmessig.

I fastlegejournalen 21.1.14 omtales "kroniske smerter i nakke og øvre thoracalcol bilat samt ve-skulder/oex" etter hendelsen 29.4.13. Det heter videre at venstre skulder har vært smertefull siden hendelsen mai 2008, med forverrelse av smertene i skulder/arm og nakke etter hendelsen april 2013. Videre at "(h)un har mye hodepine pga nakkesmertene, er uopplagt og svakere fysisk".

Psykiske plager nevnes for første gang i fastlegejournalen 8.12.14, og legen angir diagnosen "Psykiske problem pga somatisk sykdom". Før hendelsen i april 2013 omtales angst 15.5.09, depresjonsfølelse blant annet i journalene 16.3.10, 16.4.12 og 7.9.12, søvnforstyrrelse 12.9.12 og slitenhetssyndrom blant annet 12.11.12 og 2.4.13.

Nav innhentet spesialisterklæring fra avdelingsoverlege dr. K., avd. for Fysikalsk Medisin og Rehabilitering, N. I erklæringen, avgitt 22.6.15, uttalte K. at det var årsakssammenheng mellom de fire hendelsene og forsikredes plager i nakke, skuldre og hodet. Helseplagene som følge av hendelsene "og især 2013", hadde "kumulativ virkning". Han satte invaliditetsgraden til 30 %.

Etter henvendelse fra Nav opplyste K. at hans "vurdering er basert på nåværende økende kunnskap om sammensatt natur av langvarig smerte /biopsykososiall forståelses modellen og avanserte funksjonelle endringer i nerve systemet. Altså fakta som overgår tradisjonell biomekanisk syn ndg. opphav av liknende plager." Nav godkjente ikke Ks konklusjon, da det ikke ble benyttet "en sykdomsmodell/begrepsforståelse som er alminnelig anerkjent i medisinsk praksis, og at det ikke forelå en plausibel skademekanisme eller brosymptomer mellom de fire episodene og pasientens plager (Notat av 19.2.16)", jf. spesialisterklæring datert 3.5.17 skrevet av lege i spesialisering O., Nevrologisk avdeling, N.

Forsikrede sendte en redegjørelse til sin advokat 7.9.15. Der fremgår blant annet at hun ikke kontaktet fastlege umiddelbart etter hendelsene i 2008 fordi hun trodde at smertene ville gi seg. Hun bemerket videre at hendelsen i 2009 medførte at situasjonen forverret seg med "mer smerter, hevelse (...) og ilinger i armen igjen". Hun vikarierte som avdelingsleder oktober 2010 til desember 2011. Etter vikariatet var hun tilbake på forsterket avdeling, og "fungerte en stund inntill mer smerter v/ "utagering" etc. Jeg har aldri gått til legen for blåmerker el bitt. Men de skadene som er meldt inn er toppen av isberget med de alvorlige og grove voldsepisodene. ...". Hun beskriver en akutte forandringer etter hendelsen i 2013, herunder "sterke smerter, hodepine, svimmelhet, øresus, tretthet etc. ..." Det heter videre:

Ved skade nr 4 var det ikke bare det fysiske skadde men den akutte psykiske traumet. For jeg trodde pasienten kom til å drepe meg. ... For jeg kjempet for livet, kjente det svartnet flere ganger men mobiliserte alt jeg hadde for å ikke besvime – tenkte: som: får jeg ikke hjelp snart dør jeg. Jeg har aldri vært redd for pasienter på denne måten før. Men den villskapen og råhet har jeg heller ikke opplevd. ...

Av fastlegeerklæring 15.9.15 fremgår:

...

Jeg opplever henne som en psykisk frisk person uten behov for psykiatrisk utredning, og slik hun fremstår i dag er det heller ikke behov for psykolog.

Hun har ikke i tiden før den første skaden henvendt seg til meg ang. henvisning til fysikalsk behandling pga ledd/muskelsmerter.

Nav innvilget arbeidsavklaringspenger med full yrkesskadefordel 23.9.15.

I fysioterapirapport av 28.10.15 heter det under konklusjon:

...

Tidligere tilstander har jeg kunnet avhjelpe greit, men smertene etter skaden i 2013 har vedvart og ikke blitt særlig bedre.

Man kan si at symptomene etter første ulykke er ganske lik dagens symptomer men forskjellen er at det i dag er mye mere smerter, større utbredelse, og i dag er hun helt avhengig av behandling fast for å minske smertene.

...

Nav innhentet en spesialisterklæring fra psykologspesialist F. Under overskriften "Vurdering" heter det at han var kommet til at forsikrede hadde psykiske ettervirkninger etter hendelsene i form av symptomer på posttraumatisk stresslidelse. Han knyttet særlig plagene til hendelsen 29.4.13. I erklæringen, datert 27.1.16, fastsatte han invaliditeten slik:

Grad av invaliditet settes ut fra punkt 1.10.1 i invaliditetstabellen (Posttraumatiske stresslidelser (PTSD)). Jeg vurderer at hennes plager faller mer under underpunkt a): *"Symptomer som intrusjon, unnvikelse, irritabilitet og atferdsavvik i dagliglivet, men uten vesentlig tap av personlig eller sosial utfoldelse"* ... Jeg vurderer at henne plager havner i øvre halvdel av underpunkt a) og vurderer grad av invaliditet til 10 %.

Selskapet avsto kravet 30.3.17, fordi det manglet årsakssammenheng mellom hendelsene og dagens plager.

Nav innhentet spesialisterklæring fra dr. O., Nevrologisk avdeling, N. I erklæringen, datert 3.5.17, er konklusjonen at "alle de fire trygdemedisinske kriteriene for årsakssammenheng mellom skadelidtes fire yrkesskader og nåværende plager er oppfylt". Vmi ble vurdert til 19 %, jf. invaliditetstabellen pkt. 2.1.2.

Nav har godkjent PTSD som følgetilstand etter hendelsen 29.4.13, og innvilget samlet ménerstatning for hendelsene i gruppe 2 (25-34 %), jf. vedtak 29.6.17. Samlet medisinsk invaliditet etter reduksjonsmetoden er 28 %.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 25.8.17. Selskapet har deretter betalt forsikrede ménerstatning etter HTA. Hun klaget på ny til nemnda, og opplyste at hun har søkt Nav om 53 % uføretrygd. Av legeerklæring ved arbeidsuførhet, datert 17.10.17, fremgår at hun har fått tilrettelagt arbeid i 48,3 % stilling, og at funksjonsevnen er nedsatt på grunn av "(s)merter, nedsatt konsentrasjon, perioder med depresjon over sin tilstand". Foruten plager i nakke med utstråling til ve.oex og skulder, har hun lumbale smerter. MR november 2016 skal ha påvist lett bukende skiver i nivåene L4-L5 og L5-S1.

Forsikrede er i mars 2018 tilkjent kr 50 000 i voldsoffererstatning etter hendelsene i 2009 og 2013. Hendelsene i 2008 var meldt for sent.

Forsikrede har også opplyst at hun mistet overskudd og energi etter to operasjoner for endometriose (nevnt i journal 16.11.06, 18.5.09, 3.5.12 og 21.5.15,) med påfølgende blødningsanemi. Det heter videre:

I fht sykemelding forut for hendelsen er diagnosen feil gikk på krykker pga ankelskade [ankelskade nevnt 17.12.12, 28.12.12, 31.12.12, 11.1.13]. Ble tatt ut av turnus etter skallingen hadde kun administrativt arbeid frem til jeg gikk ut i ferie. Brukte behandlingsdager og ble sykmeldt da jeg ikke klarte å stå i jobben lengre.

Det er foretatt en arbeidsevnevurdering for Nav. Denne viser behov for varig tilpasset innsats.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 29.4.13 og dagens plager i nakke, hode, venstre arm/skulder, og hennes psykiske plager, jf. erklæringene skrevet av dr. F., dr. O. og dr. K., samt Navs vedtak. Subsidiært, om nemnda kommer til at en eller flere av skadene hun ble påført i 2008-2009, ikke er ansvarsbetingende, medfører denne/disse en evt. sårbarhet som man skal se bort fra etter yfl. § 11 tredje ledd.

Hendelsen i 2013 har medført varig arbeidsuførhet og medisinsk mén, og hun har krav på ménerstatning og å få dekket sitt økonomiske tap. De tidligere skadene har medført at skaden er blitt vesentlig mer byrdefull, slik at hun har krav på ménerstatning i gruppe 2 (25-34 %) etter reglene om gruppeopprykk, jf. NOU 1994:20 side 62-63.

Det er uklart i hvilken grad de tre første skadene isolert gir rett til ménerstatning hver for seg, men vmi etter alle fire yrkesskader må vurderes samlet, jf. avsnitt 49 i Rt-2015-820. Det er skadelidtes reduserte livsutfoldelse som følge av skade, som skal kompenseres, og hun er påført "betydelig skade". Dette er også i tråd med ménerstatningsforskriften § 3 nr. 2 og § 3 nr. 3.

Forsikrede har bedt om at nemnda behandler alle sakene under ett, og at nemnda vurderer selskapets manglende saksbehandling i lange tider under sakens gang.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager og ervervsuførhet. Erklæringene som foreligger kan ikke legges til grunn, da de ikke følger allment akseptert viten og/eller kriteriene for utarbeidelse av spesialisterklæring, jf. Rt-1998-1565 og Rt-2010-1547.

Forsikrede var sykmeldt kort tid forut for hendelsen i 2013 pga. slitenhetssyndrom, mens hendelsen i april 2013 ikke utløste sykemelding før 20.8.13, og da i forbindelse med plager hun har hatt i lengre perioder forut for hendelsen. Det er ingen tidsnære opplysninger som tilsier psykiske plager som følge av hendelsen. Den 8.12.14 fremgår psykiske problemer som følge av somatisk sykdom. Kriteriene for en PTSD-diagnose er uansett ikke oppfylt, og den aktuelle hendelse oppfyller ikke traumekriteriet.

Som følge av hendelsen kan hun, i en kort forbigående periode, ha hatt økt grad av tidligere fysiske plager. Det fremkommer imidlertid ikke dokumentasjon for varige plager, hverken fysiske eller psykiske. Så vel hennes fysiske som psykiske plager synes å ha vært til stede i stor grad også forut for hendelsen. Plagene har variert i grad og styrke i årevis, og kan ikke tilskrives aktuelle hendelse.

Tidligere hendelser har ikke medvirket i en slik grad at de må regnes som sårbarhet i forhold til aktuelle hendelse. I så tilfelle må man legge til grunn at alle hendelsene er å anse som belastning over tid, og unntatt for dekning, jf. yfl. § 11, jf. ftrl. § 13-3 tredje ledd.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om erstatning under yrkesskedeforsikringsloven for personskade påført forsikrede i arbeid. Forsikredes krav omfatter personskade påført henne ved fire forskjellige anledninger. Med henvisning til at etter yrkesskedeforsikringsloven må hver hendelse vurderes for seg, er hendelsene fordelt på fire saker. Nemnda bemerker imidlertid at mye av det som er lagt frem for å dokumentere årsakssammenheng er felles for de fire hendelsene. Det er kravstiller, forsikrede, som i utgangspunktet må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng mellom hver og en av de fire hendelsene og hennes anførte plager.

Det er etter nemndas syn ikke grunn til å betvile at forsikrede har vært utsatt for vold fra beboere ved fire anledninger. Men når det gjelder sannsynliggjøringen av årsakssammenheng mellom den enkelte hendelsen og forsikredes plager, reiser hver og en av de fire sakene bevismessige spørsmål som ikke egner seg for nemndas skriftlige saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f. Det følger av Prop. 32 L (2015-2016)

under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Saken avvises fra Finansklagenemnda.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Kaja de Vibe Malling (nestleder), Gro Farestvedt, (selskapsrepresentant), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant), Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).